

Lovforslag nr. L 114. Fremsat den 13. december 1984 af ministeren for kulturelle anliggender

Forslag

til

Lov om ændring af fotografiloven

§ 1

I lov om retten til fotografiske billeder, jfr. lovbekendtgørelse nr. 129 af 15. april 1975, som ændret bl.a. ved lov nr. 239 af 8. juni 1977 og senest ved lov nr. 294 af 6. juni 1984, foretages følgende ændringer:

1. Efter § 5 indsættes som § 5 a:

»§ 5 a. Har en skole eller anden undervisningsinstitution i medfør af aftale med en organisation, som omfatter en væsentlig del af danske fotografer, ret til i undervisningsvirksomhed at fremstille eksemplarer af udgivne fotografiske billeder, må institutionen på tilsvarende måde og på vilkår svarende til de i aftalen fastsatte fremstille og lade fremstille eksemplarer af udgivne fotografiske billeder, der ikke omfattes af aftalen. Sådanne eksemplarer må kun udnyttes inden for undervisningsvirksomhed, som omfattes af aftalen.

Stk. 2. Hvad der af organisationen måtte være bestemt om fordelingen af vederlag for den af stk. 1 omfattede fremstilling af eksemplarer mellem de fotografer, som repræsenteres af organisationen, skal finde tilsvarende anvendelse over for fotografer, der ikke repræsenteres af organisationen.

Stk. 3. Hvis hverken en aftale af den i stk. 1 omtalte art eller i stk. 2 nævnte af organisationen fastsatte bestemmelser giver organisationens medlemmer ret til en sådan individuel afregning, at aftalen eller bestemmelserne kan lægges til grund ved afregning med fotografer, der står uden for organisationen kan disse vælge at gøre krav på individuelt vederlag. Om nødvendigt fastsættes vederla-

get efter reglerne i § 16. Sådanne vederlagskrav kan kun rettes mod organisationen og forældes efter 3 år fra udløbet af det år, i hvilket eksemplarfremstillingen har fundet sted. Forældelsen afbrydes ved skriftligt påkrav.«

2. Efter § 9 indsættes som § 9 a:

»§ 9 a. Når fotografiske billeder, beskyttet efter denne lov, er indgået til en forvaltningsmyndighed i forbindelse med dens virksomhed, er beskyttelsen ikke til hinder for, at andre forlanger aktindsigt i billederne, herunder forlanger kopi, i overensstemmelse med lovgivningens bestemmelser herom.

Stk. 2. Retten til videre udnyttelse af fotografiske billeder, hvortil der i henhold til stk. 1 er givet adgang, eller hvoraf der er udleveret kopier, afhænger af de i øvrigt gældende regler.«

3. Efter § 11 indsættes som § 11 a:

»§ 11 a. Fotografiske billeder, som udsendes i fjernsyn, må fordeles over kabelanlæg og videresendes til almenheden ved hjælp af radioanlæg, når dette sker uden ændringer og samtidig med, at udsendelsen finder sted.

Stk. 2. Fotografen har krav på vederlag. Dette gælder dog ikke, når fjernsynsudsendelser fordeles over kabelanlæg, som ikke omfatter mere end 25 husstande i en bygning eller i en gruppe af nærliggende bygninger.

Stk. 3. Vederlagskravet kan kun gøres gældende af en af ministeren for kulturelle anliggender godkendt fællesorganisation, som omfatter ophavsmand, udøvende kunstnere og andre rettighedshavere, herunder fremstil-

lere af grammofonplader eller andre lydoptagelser, radio- eller fjernsynsforetagender og fotografier, hvis værker, præstationer, frembringelser og billeder anvendes i radio- eller fjernsynsudsendelser i Danmark.

Stk. 4. Fællesorganisationens vederlagskrav forældes efter 3 år fra udløbet af det år, i hvilket udnyttelsen fandt sted. Forældelsen afbrydes ved skriftligt påkrav fra fællesorganisationen. Fotografens krav mod fællesorganisationen forældes efter 3 år fra udløbet af det år, i hvilket udnyttelsen fandt sted. Forældelsen afbrydes ved skriftligt påkrav fra rettighedshaveren.«

4. I § 16 ændres »§§ 7, 7 a og 9« til: »§§ 5 a, stk. 3, 7, 7 a, 9 og 11 a«.

5. § 17, stk. 2, affattes således:

»Stk. 2. Når fotografiske billeder er fremstillet uden for riget under sådanne omstændigheder, at en tilsvarende fremstilling her i riget ville være i strid med loven, straffes med bøde den, som indfører sådanne eksemplarer med henblik på at sprede disse blandt almenheden. På samme måde straffes den,

der indfører sådanne eksemplarer med henblik på offentlig forevisning.«

6. § 17, stk. 3, affattes således:

»Stk. 3. Er en overtrædelse begået af et aktieselskab, anpartselskab, andelsselskab eller lignende, kan der pålægges selskabet som sådant bødeansvar. Er overtrædelsen begået af en kommune eller et kommunalt fællesskab, der er omfattet af § 60 i lov om kommunernes styrelse, kan der pålægges kommunen eller det kommunale fællesskab som sådan bødeansvar.«

7. § 18, stk. 1, affattes således:

»§ 18. Tab, som er forvoldt ved en af de i § 17 nævnte overtrædelser, kan kræves erstattet efter almindelige erstatningsregler. Den, der har krænket en fotografs eller bestillers ret ved retsstridigt forhold, skal dømmes til at betale den forurettede en godtgørelse for ikke-økonomisk skade.«

§ 2

Loven træder i kraft den 1. juli 1985.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Forslaget svarer til det samtidig fremsatte forslag til lov om ændring af ophavsretsloven og har til formål at gennemføre ændringer i fotografiloven i det omfang, sådanne ændringer må anses for at være en naturlig følge af ændringer i den førstnævnte lov.

En væsentlig ændring udgør bestemmelsen om en såkaldt aftalelicens i forbindelse med fotokopiering inden for undervisningsvirksomhed, som i hovedsagen svarer til et forslag, udarbejdet af det af kulturministeren i 1976 nedsatte udvalg vedrørende revision af ophavsretslovgivningen (betænkning nr. 912/1981: »Licenskonstruktioner og fotokopiering«).

Et forslag om en såkaldt tvangsgicens skal sikre fotografierne en vederlagsret i forbindelse med samtidig og uændret viderespredning af fjernsynsprogrammer over kabelanlæg.

Forslaget indeholder endvidere en bestemmelse om omfanget af fotografers retsbeskyttelse i tilfælde, hvor lovgivningen om offentlighed i forvaltningen finder anvendelse. Forslaget bygger på en udtalelse af 12. februar 1980 fra ophavsretsudvalget.

Endelig foreslås visse ændringer af lovens sanktionsbestemmelser, hovedsagelig af redaktionel art.

Med hensyn til den almindelige motivering for forslaget henvises til bemærkningerne til forslaget til lov om ændring af ophavsretsloven, hvortil der også i det væsentlige kan henvises for så vidt angår baggrunden for de enkelte bestemmelser.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til nr. 1

Forslaget svarer til § 15 a i forslag til lov om ændring af ophavsretsloven.

Fotokopieringsteknikken og udviklingen af andre reprografiske fremstillingsmetoder har på afgørende måde ændret situationen med hensyn til fremstilling af eksemplarer af beskyttede fotografier i forhold til den, der eksisterede, da den gældende fotografilov blev gennemført i 1961.

På det ophavsretlige område er de problemer, der er opstået af den nævnte tekniske udvikling, på visse områder inden for undervisningsvirksomhed søgt løst ved aftale mellem rettighedshavernes organisationer og brugerne. Tilsvarende aftaler er ikke truffet med hensyn til brug af fotografiske billeder.

§ 5 a hjemler en aftalelicens i forhold til fotografier, som ikke måtte være omfattet af en eventuel kollektiv aftale om reprografisk mangfoldiggørelse i undervisningsvirksomhed. Begrebet aftalelicens er nærmere defineret i bemærkningerne til forslag til § 15 a i ophavsretsloven.

Til nr. 2

Forslaget svarer til § 24 a i forslag til lov om ændring af ophavsretsloven.

Hensigten med den foreslåede bestemmelse er at undgå en konflikt mellem reglerne i offentlighedsloven og i fotografiloven. Bestemmelsen indebærer, at den fotografiretlige beskyttelse begrænses i det omfang, borgerne kan forlange adgang til den offentlige forvaltnings dokumenter, herunder fotografiske billeder.

Til nr. 3

Forslaget har nøje tilknytning til forslaget til § 22 a i ophavsretsloven. I et fjernsynsprogram, der udsendes over kabelanlæg, kan optræde gengivelser af fotografiske billeder, ligesom de enkelte billeder i en film eller et videogram nyder beskyttelse efter fotografiloven. Det er derfor nødvendigt at tilvejebringe en afklaring af de fotografiretlige spørgsmål i forbindelse med fordeling af fjernsynsudsendelser over kabelanlæg, som er i overensstemmelse med den løsning, der søges gennemført på det ophavsretlige område. Forslaget hjemler en generel licensordning, jfr. nærmere bemærkningerne til forslaget til § 22 a i ophavsretsloven.

Til nr. 4

Forslaget indebærer en udvidelse af tvangsgicensnævnets kompetence og er en følge af det under

nr. 3 nævnte forslag om gennemførelse af en tvangslicensordning i forbindelse med fordeling af beskyttede fotografier gennem kabelanlæg.

Til nr. 5, 6 og 7

Formålet med forslagene er at tilvejebringe overensstemmelse mellem fotografilovens sankti-

onsbestemmelser og de forslag til ændrede sanktionsbestemmelser, som søges gennemført i ophavsretsloven. Man har dog ikke fundet det påkrævet i fotografiloven at indføre skærpede sanktioner med henblik på den såkaldte piratvirksomhed, idet man anser den eksisterende mulighed for hæftestraf for overtrædelser under skærpende omstændigheder for at yde en tilstrækkelig beskyttelse.

Bilag

*I dette bilag er (med mindre skrift)
indsat den gældende formulering af de bestemmelser,
der berøres af lovforslaget*

1. Efter § 5 indsættes som § 5 a:

»§ 5 a. Har en skole eller anden undervisningsinstitution i medfør af aftale med en organisation, som omfatter en væsentlig del af danske fotografer, ret til i undervisningsvirksomhed at fremstille eksemplarer af udgivne fotografiske billeder, må institutionen på tilsvarende måde og på vilkår svarende til de i aftalen fastsatte fremstille og lade fremstille eksemplarer af udgivne fotografiske billeder, der ikke omfattes af aftalen. Sådanne eksemplarer må kun udnyttes inden for undervisningsvirksomhed, som omfattes af aftalen.

Stk. 2. Hvad der af organisationen måtte være bestemt om fordelingen af vederlag for den af stk. 1 omfattede fremstilling af eksemplarer mellem de fotografer, som repræsenteres af organisationen, skal finde tilsvarende anvendelse over for fotografer, der ikke repræsenteres af organisationen.

Stk. 3. Hvis hverken en aftale af den i stk. 1 omtalte art eller i stk. 2 nævnte af organisationen fastsatte bestemmelser giver organisationens medlemmer ret til en sådan individuel afregning, at aftalen eller bestemmelserne kan lægges til grund ved afregning med fotografer, der står uden for organisationen kan disse vælge at gøre krav på individuelt vederlag. Om nødvendigt fastsættes vederlaget efter reglerne i § 16. Sådanne vederlagskrav kan kun rettes mod organisationen og forældes efter 3 år fra udløbet af det år, i hvilket eksemplarfremstillingen har fundet sted. Forældelsen afbrydes ved skriftligt påkrav.«

2. Efter § 9 indsættes som § 9 a:

»§ 9 a. Når fotografiske billeder, beskyttet efter denne lov, er indgået til en forvalt-

ningsmyndighed i forbindelse med dens virksomhed, er beskyttelsen ikke til hinder for, at andre forlanger aktindsigt til billederne, herunder forlanger kopi i overensstemmelse med lovgivningens bestemmelser herom.

Stk. 2. Retten til videre udnyttelse af fotografiske billeder, hvortil der i henhold til stk. 1 er givet adgang, eller hvoraf der er udleveret kopier, afhænger af de i øvrigt gældende regler.«

3. Efter § 11 indsættes som § 11 a:

»§ 11 a. Fotografiske billeder, som udsendes i fjernsyn, må fordeles over kabelanlæg og videresendes til almenheden ved hjælp af radioanlæg, når dette sker uden ændringer og samtidig med, at udsendelsen finder sted.

Stk. 2. Fotografen har krav på vederlag. Dette gælder dog ikke, når fjernsynsudsendelsen fordeles over kabelanlæg, som ikke omfatter mere end 25 husstande i en bygning eller i en gruppe af nærliggende bygninger.

Stk. 3. Vederlagskravet kan kun gøres gældende gennem en af ministeren for kulturelle anliggender godkendt fællesorganisation, som omfatter ophavsmænd, udøvende kunstnere og andre rettighedshavere, herunder fremstillere af grammofonplader eller andre lydoptagelser, radio- eller fjernsynsforetagender og fotografer, hvis værker, præstationer, frembringelser og billeder anvendes i radio- eller fjernsynsudsendelser i Danmark.

Stk. 4. Fællesorganisationens vederlagskrav forældes efter 3 år fra udløbet af det år, i hvilket udnyttelsen fandt sted. Forældelsen afbrydes ved skriftligt påkrav fra fællesorganisationen. Fotografens krav mod fællesorganisationen forældes efter 3 år fra udløbet af det år, i hvilket udnyttelsen fandt sted. Forældelsen afbrydes ved skriftligt påkrav fra rettighedshaveren.«

4. I § 16 ændres »§§ 7, 7 a og 9« til: »§§ 5 a, stk. 3, 7, 7 a, 9 og 11 a«.

§ 16. Såfremt der ikke opnås enighed om størrelsen af vederlag i henhold til §§ 7, 7 a og 9, kan hver af parterne forelægge spørgsmålet for et af ministeren for kulturelle anliggender nedsat nævn. Nævnet har den endelige administrative afgørelse. Ministeren fastsætter de nærmere regler for nævnets virksomhed.

5. § 17, stk. 2, affattes således:

»Stk. 2. Når fotografiske billeder er fremstillet uden for riget under sådanne omstændigheder, at en tilsvarende fremstilling her i riget ville være i strid med loven, straffes med bøde den, som forsætligt indfører sådanne eksemplarer med henblik på at sprede disse blandt almenheden. På samme måde straffes den, der med forsæt indfører sådanne eksemplarer med henblik på offentlig forvisning.«

6. § 17, stk. 3, affattes således:

»Stk. 3. Er en overtrædelse begået af et aktieselskab, anpartselskab, andelsselskab eller lignende, kan der pålægges selskabet som sådant bødeansvar. Er overtrædelsen begået af en kommune eller et kommunalt fællesskab, der er omfattet af § 60 i lov om kommunernes styrelse, kan der pålægges kommunen eller det kommunale fællesskab som sådan bødeansvar.«

§ 17. Med bøde eller under skærpene omstændigheder med hæfte i indtil 3 måneder straffes den, der

- 1) fremstiller eksemplarer af et fotografisk billede eller viser det offentligt og derved krænker en andens eneret hertil,

- 2) overtræder § 2 eller § 14,
- 3) udbyder til salg eller på anden måde blandt almenheden spreder eksemplarer af fotografiske billeder, der er fremstillet i strid med loven.

På samme måde straffes den, der i den hensigt at sprede dem blandt almenheden eller at vise dem offentligt indfører eksemplarer af fotografiske billeder, når eksemplarerne er fremstillet uden for riget under sådanne omstændigheder, at en tilsvarende fremstilling her i riget ville have været i strid med loven.

Er overtrædelsen begået af et aktieselskab eller lignende, kan der pålægges virksomheden som sådan bødeansvar.

Foranstående straffebestemmelser omfatter ikke uagtsomt forhold, medmindre uagtsomheden er grov.

Overtrædelserne påtales af den forurettede.

7. § 18, stk. 1, affattes således:

»§ 18. Tab, som er forvoldt ved en af de i § 17 nævnte overtrædelser, kan kræves erstatet efter almindelige erstatningsregler. Den, der har krænket en fotografs eller bestillers ret ved retsstridigt forhold, skal dømmes til at betale den forurettede en godtgørelse for ikke-økonomisk skade.«

§ 18. Tab, som er forvoldt ved en af de i § 17 nævnte overtrædelser, kan kræves erstatet efter almindelige erstatningsregler. Den, der har krænket en fotografs eller bestillers ret ved strafbart forhold, kan dømmes til at betale den forurettede en godtgørelse for ikke-økonomisk skade.

For så vidt det skønnes rimeligt, kan der tilkendes den forurettede erstatning, selv om overtrædelsen er begået i god tro. I dette tilfælde kan erstatningen dog ikke overstige den ved overtrædelsen indvundne fortjeneste.